

LITTERATUR: Firenze som moderne by

Ivan Z. Sørensens begavede og belæste essay om Firenze er for folk, der kan deres Kierkegaard, Blixen og Andersen

Af JES FABRICIUS MØLLER

"Firenze er en vulgær by." Således indledes det sidste af de 17 intellektuelle essays, som udgør denne bog. Det er et citat af den italienske forfatter Antonio Tabucchi (f. 1943) og burde også have været bogens titel, for Ivan Z. Sørensen vil mere end blot at fortælle "små historier", som bogens titel lover. Han er klassisk essayist. Han forholder sig frit og personligt til sit emne på en solid platform af litterær og historisk dannelse. Det gør han rigtig godt.

Emnet er Firenze som moderne by. Det, der udmærker byen, er, at den har været moderne i adskilligt flere århundreder end så mange andre moderne byer. Den osrer både af udstødningen fra scooternes totaktsmotorer og af røgen fra kætterbål. Firenze var i det 15. og 16. århundrede hovedstaden for den bevægelse, kaldet renæssancen, der forvandlede middelalderen til det, som vi genkender som det moderne Europa.

Firenze er dog langt fra kun renæssance.

Den var for eksempel også et af hovedsæderne for futurismen i begyndelsen af det 20. århundrede, den bevægelse, der kastede vrage på alt det, som byen også er fuld af, nemlig historie og tradition.

Den franske digter Henry Beyle (1783-1842) har via sit pseudonym, Stendahl, lagt navn til et syndrom, der kan ramme Firenze-rejsende, en lidelse, der i en lidt anden form kendes fra Jerusalem. Begge byer kan have en så stærk virkning på besøgende, at det medfører både kollaps og indlæggelse på de lokale psykiatriske afdelinger. Det handler om et overvældende udbud af det, der udgør den europæiske civilisations hovedstol. Selv Firenzes sekundære seværdigheder ligger stadig i top 100 af væsentlige europæiske kulturhistoriske mindesmærker.

Det er jo lidt overvældende for en, der kommer fra en anden europæisk metropol, at finde ud af, at man i de regnskaber over kulturel kapital, der føres over århundreder, i virkeligheden er lidt småt kørende hjemmefra.

Ivan Z. Sørensens gennemgående fortællergreb er at trække forbindelser gennem århundrederne. Han citerer lige så gerne Bibelen som Monty Python. Tabucchis karakteristik af Firenze får for eksempel straks følge af et citat fra "Den guddommelige komedie" fra begyndelsen af det 14. århundrede, hvor Dante gjorde sig lystig over, at hele fem af byens sønner var at finde i Helvede.

Sørensen selv bekender sig til den europæiske humanisme, men han glemmer ikke, at Firenze også er og var en meget religiøs by, for eksempel med historien om dominikanermunken Hieronymus Savonarola (1452-1498), der skabte et strengt teokratisk styre i Firenze og endte med at blive brændt på bålet. Søren Kierkegaard fremhævede langt senere Savonarola for hans religiøse alvor.

Kierkegaards samtidige, H. C. Andersen, havde en snert af Stendahl-syndromet, og skrev en guide til Firenzes seværdigheder i form af et eventyr, "Metalsvinet". Sørensen sporer digterens færd gennem byen med sideblik til oversvømmelseskatastrofen i 1966, da Arnofloden gik over sine bredder.

Dette er ikke den første bog, man læser før sin første florentinske rejse. Det er heller ikke den anden, men muligvis den tredje.

Den stiller fordringer til sin læser.

Når der falder en henvisning til Karen Blixens "Vejene omkring Pisa", står forfatteren ikke klar med en stor pædagogisk tekstboks, der blidt indfører læseren i baronessens univers. Det forudsættes bekendt.

Her er heller ingen grafiske bykort med tydelige bogstavmarkeringer af næste interessante museum eller minuttal for offentlige transportmidler.

Stilen er også langt fra den gængse nordeuropæiske forelskelse i Toscana, der synes, det er så yndigt at spise solmodne tomater, købe antikviteter og male akvareller. Sørensen, der har boet og arbejdet i Firenze gennem flere år, tager sin by alvorligt som åstedet for pludselige dødsfald, intriger og romaner. Der er en tendens til litterær namedropping, men hvor er det dog til gengæld befriende at læse en bog om Italien uden at blive pånødet en eneste madopskrift.

Bogen er rigt illustreret, men med billeder af en meget svingende kvalitet og i en kedelig grafisk tilrettelæggelse. Disse begavede og belæste essay havde fortjent en bedre indpakning.

kultur@kristeligt-dagblad.dk

"Sørensen, der har boet og arbejdet i Firenze gennem flere år, tager sin by alvorligt som åstedet for pludselige dødsfald, intriger og romaner."

Billedtekst: Ivan Z. Sørensen: Små historier fra Firenze - om kunst og kultur. 272 sider. 250 kroner. Tiderne Skifter.